

PARTIJ VOOR DE DIEREN

MIDDELBURG

NATUURLIJK

Inleiding

Middelburg is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen, om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen. Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren. De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken. En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij voor iedereen in Middelburg en in Sint Laurens, in Nieuw- en Sint Joosland, Arnhemuiden en Kleverskerke.

De Partij voor de Dieren doet voor de eerste keer mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Middelburg. Uitslagen van de laatste verkiezingen laten zien dat er voldoende steun is voor de Partij voor de Dieren onder de Middelburgers! We willen in de gemeenteraad laten zien dat het oplossen van problemen vaak niet zozeer een kwestie is van geld, maar vooral van politieke moed.

Met jouw stem kunnen we zorgen voor een groen, duurzaam, mens- en diervriendelijk Middelburg. Jouw stem doet er toe. **Natuurlijk!**

Peter Lievense

Lijsttrekker Partij voor de Dieren Middelburg

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In Middelburg werken we samen met de bewoners, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en aan veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Middelburgers!

- Middelburg komt met een ambitieus klimaatplan en een herstelplan voor de biodiversiteit, beide met toereikende budgetten.
- De gemeente beschermt bestaande bomen en plant daarnaast extra bomen om langdurig CO₂ op te vangen, het liefst in de vorm van bossen.
- Middelburg gaat buurtopslag van zonnestroom mogelijk maken en betaalbare warmtenetten aanleggen en gebruiken.
- Inwoners die niet of nauwelijks rond kunnen komen door hoge energielasten, krijgen ondersteuning van de gemeente.
- De gemeente ondersteunt huurders die hun huis willen verduurzamen met expertise en juridische hulp, ook in de onderhandelingen met de verhuurder.
- Er zijn veel praktisch geschoolde professionals nodig voor de energietransitie. De gemeente Middelburg werkt samen met mbo-opleidingen om (om-)scholing mogelijk te maken.
- De gemeente Middelburg verkleint de eigen ecologische voetafdruk, onder andere door minder energie te gebruiken en plantaardig voedsel voorrang te geven.
- Medewerkers van de gemeente – ook burgemeester en wethouders en de raadsleden – komen als het even kan met de fiets of het OV naar hun werk.
- Er komt een burgerberaad, ondersteund door experts en creativelingen, dat het gemeentebestuur adviseert over oplossingen om in 2030 klimaatneutraal te worden.
- Middelburg spreekt zich uit tegen de komst van nieuwe kerncentrales in Zeeland.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Middelburg leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

De Partij voor de Dieren zou een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn willen bieden want Middelburg moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en ook wilde dieren die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode. Zo geven we ook de dieren in Middelburg eindelijk de stem die ze verdienen.

- Van bouwplannen tot financieel beleid: dierenrechten en dierenwelzijn worden standaardonderdelen bij alle beleidsonderdelen.
- Dierenhulporganisaties, zoals dierenopvang De Mikke, doen onmisbaar werk. Middelburg zorgt voor voldoende budget voor verzorging en de opvang van zwerfdieren en in vrijheid levende dieren die ziek of gewond zijn.
- In het overleg tussen de burgemeester, het Openbaar Ministerie en de politie is er oog voor dierenwelzijn. Dierenmishandeling wordt actief opgespoord en tegengegaan.
- Middelburg wil minder veehouderij en een omschakeling naar plantaardige en natuur-inclusieve akkerbouw. Grond voor veevoer komt vrij voor voedsel voor de mens.
- Er komt een plan voor gehouden dieren met maatregelen om zowel bij hitte als bij wateroverlast dieren te beschermen, zoals het plaatsen van schuilgelegenheden.
- Middelburg verbiedt het houden van honingbijen op openbare grond en informeert de burger over de ecologische en diervriendelijke bezwaren van de bijenteelt.
- De gemeente verbiedt jacht op gemeentegrond. Hengelen wordt verboden in gemeentelijke wateren. Hengelaars worden ontmoedigd om visles te geven op scholen.
- De gemeente verbindt leefgebieden, bijvoorbeeld met groenstroken, en werkzaamheden in het groen worden zo uitgevoerd dat dieren niet verstoord of gedood worden.
- Er komen voldoende veilige uitlaatplekken en losloopgebieden voor honden. Bij het aanwijzen van locaties wordt rekening gehouden met de natuurwaarden van het gebied.
- Huisdieren zijn belangrijk voor veel mensen. Mensen met een krappe beurs krijgen een tegemoetkoming van noodzakelijke dierenartskosten, zoals voor castratie en sterilisatie.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt te veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Middelburg.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Middelburg is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- Middelburg beheert het openbaar groen op ecologische wijze. Biologische en inheemse planten in openbaar groen versterken de ecologie en biodiversiteit.
- Er komt een plan en bescherming voor ecologische verbindingen van het buitengebied naar de bebouwde omgeving.
- Kappen met kappen! We scherpen criteria en de regels voor kapvergunningen flink aan en bomen worden opgenomen in de omgevingsvisie en beleidsplannen.
- Bij ruimtelijke ontwikkeling zijn milieu, natuur en schoon water prioriteit. Vervuilende bedrijven mogen zich niet vestigen als dit het milieu of de waterkwaliteit bedreigt.
- Middelburg gebruikt alle wettelijke middelen om de verkoop en het gebruik van pesticiden tegen te gaan. Ze geeft voorlichting aan inwoners en bedrijven.
- Met subsidies en voorlichting gaan we inwoners helpen om hun tuinen te vergroenen. Bijvoorbeeld met geveltuintjes, natuurvijvers en groene daken.
- We hebben oog voor ruimte die geschikt is voor kleinschalige bewoners-initiatieven zoals stadslandbouw, natuurspeelplaatsen, tiny forests, of hondenspeelplaatsen.
- De gemeente werkt toe naar een gescheiden riolsysteem. Inwoners die regenwater afkoppelen en opvangen in een wadi of regenton betalen minder rioolheffing.
- Bij nieuwbouwprojecten wordt het regenwater afgekoppeld zodat het bijvoorbeeld kan worden gebruikt voor het doorspoelen van het toilet.
- Er komt een grens aan het oppervlak verharding in tuinen en op terreinen. Regenwater wordt zo veel mogelijk opgevangen in groene buffers of wadi's.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We zuinig omgaan met grondstoffen. En overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Middelburg.

In Middelburg gaan we voor welzijn boven winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Bedrijventerreinen zonder toekomst of die erg vervuilen, worden omgevormd naar woonwijken en groen. Terreinen met perspectief worden efficiënter ingedeeld.
- Middelburg ontwikkelt een kringloopstrategie. Circulaire ambachtscentra waar milieustraat, kringloop en reparatie samenkomen maken daar deel van uit.
- De gemeente staat geen nieuwe hotels of vakantieparken toe en vertrekkende hotels worden niet vervangen door nieuwe hotels tot het toerisme aanzienlijk is verlaagd.
- Er komt extra aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede. Ieder kind heeft recht op goede kleding, gezonde maaltijden, een fiets, materialen voor school en vrijetijdsbesteding.
- De gemeente ondersteunt actief uitkeringsgerechtigden, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en werkloze jongeren. Sociale werkplaatsen blijven behouden

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Middelburg volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie te laten krimpen. Die neemt nu de helft van ons land in beslag. Op die plekken kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- Naast sociale- en middenhuurwoningen, zet de gemeente in op écht betaalbare koopwoningen, voor mensen met een kleine beurs. Wonen is geen verdienmodel.
- De gemeente past direct opkoopbescherming toe om te voorkomen dat goedkope woningen worden opgekocht en duur worden verhuurd.
- De gemeente beperkt toeristische verhuur via platforms als Airbnb. Bestaande beperkingen die nu gelden voor het centrum, gelden dan voor de hele gemeente.
- Bouwplannen in het buitengebied, – zoals Brigdamme, Cleene Hooghe – worden teruggedraaid of beperkt, en als het kan verplaatst naar gebieden met minder cultuurhistorische waarde.
- Er wordt niet gebouwd in het groen. Bestaande bebouwing wordt slimmer benut: transformeer kantoorpanden, pak leegstand aan en stimuleer doorstroming.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Middelburg is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben, zoals vluchtelingen en transpersonen. Zij krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld.

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Middelburg. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle mensen kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Middelburg gaat de kern zijn: 'Beslis niet over ons, maar met ons.'

- Bekend maakt bemind. Middelburg maakt werk van meer verbondenheid tussen inwoners en gemeenschappen, zodat tussen de groepen inwoners meer verbinding ontstaat.
- De gemeente zet zich in voor een pilot voor asielzoekers zodat ze vanaf de eerste dag na hun aankomst kunnen werken, maar waakt ervoor dat dit gepaard gaat met uitbuiting.
- Totdat er diervriendelijke alternatieven zijn voor specialistische honden, ondersteunt Middelburg inwoners die een hulphond nodig hebben.
- De gemeente stelt subsidies beschikbaar voor lokale organisaties en initiatieven die opkomen voor de belangen van gemarginaliseerde groepen, waaronder LHBTQIA+.
- Eenzaamheid onder LHBTQIA+-leerlingen is hoog. Middelburg ondersteunt scholieren die een Gender & Sexuality Alliance (GSA) als veilige plek op scholen willen opzetten.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen. Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht.

Middelburg kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.

- Voor auto's geldt in de bebouwde kom een maximumsnelheid van 30 km/u. De inrichting van de weg wordt aangepast, wat weer ruimte biedt aan vergroening.
- Er komen veel meer straten waar voetgangers en fietsers voorrang hebben. Auto's zijn te gast en rijden stapvoets. Spelen en samenkomen op straat wordt zo veiliger.
- Vrachtverkeer wordt geweerd uit het centrum en woonkernen. Vuilnisauto's met verbrandingsmotoren worden vervangen door elektrische voertuigen.
- Middelburg zet zich in voor snelle en regelmatige OV-verbindingen met Vlissingen en de dorpen.
- Uitgerekend op de enige Zeeuwse spoorlijn vinden er in 2029 vier maanden testen plaats en rijden er geen treinen. Forenzen, studenten en scholieren zijn de dupe. Middelburg sluit zich aan bij de protesten hiertegen.

8

GEZOND EN VEILIG IN MIDDELBURG

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit. Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Middelburg pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld. En ook dieren verdienen bescherming. In Middelburg heeft dierenmishandeling geen plek.

- Bomen en groen maken de lucht schoner. Mens en dier worden gelukkiger in een groene omgeving. Daarom plant de gemeente zoveel mogelijk extra bomen en struiken.
- De gemeente maakt de Stadstuin mogelijk, bijvoorbeeld op de Cleene Hooge: een biologische tuinderij die gezonde groente en fruit levert aan scholen en publieke kantines.
- Elkaar ontmoeten en samen kunnen zijn: mensen zorgen ook voor elkaar! Daarom investeert Middelburg in wijkcentra, buurthuizen en ontmoetingsplekken.
- Middelburg stimuleert vrijwillige dierverzorgers aan huis, zodat ouderen en chronisch zieken hun huisdier kunnen houden. Dit voorkomt eenzaamheid én dierenleed.
- Iedereen die zorg nodig heeft, heeft daar recht op. Zonder lange wachtlijsten en met oog voor de menselijke maat. Zorg en hulpverlening gebeurt bij voorkeur door kleinschalige, buurtgerichte organisaties.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Middelburg krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en persoonlijke ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- Door de inzet van extra zorgteams op kwetsbare scholen en schoolmaatschappelijk werkers probeert de gemeente om ongelijkheid tussen scholen tegen te gaan.
- Goed onderwijs begint met een gevulde buik. Partij voor de Dieren zet in op gratis biologisch schoolfruit en gezonde kantines voor een plantaardige lunch.
- Laagdrempelige kunst en culturele activiteiten zijn in elke wijk beschikbaar, zodat alle inwoners mee kunnen doen en zichzelf kunnen ontwikkelen.
- Ruimte voor duurzame makers. We faciliteren broedplaatsen en open werkplekken, zoals het Pennywafelhuis, voor creatieve denkers en duurzame kunstenaars.
- University College Roosevelt en de Hogeschool Zeeland zijn erg belangrijk voor Middelburg. De gemeente laat Den Haag weten dat verplicht Nederlandstalig onderwijs hun voortbestaan bedreigt.

10

SAMIEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Middelburg is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Middelburgers moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt.

De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan. Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen.

De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Middelburg ruim ondersteund.

- Buurt- en dorpsberaden, raadgevende referenda: in plaats van plannen maken voor inwoners, maken we plannen mét inwoners.
- Coöperatieve burgerinitiatieven, zoals lokale duurzame energieopwekking, voedselvoorzieningen en woningbouw, worden door de gemeente gefaciliteerd.
- Sterke, onafhankelijke media zijn van groot belang voor de inwoners. Er komt een lokaal media-fonds om onafhankelijke onderzoeksjournalistiek te bevorderen.
- Inwoners kunnen voor gemeentezaken ook gewoon terecht aan de balie. Voor telefonisch contact geldt: een chatbot is geen vervanging voor menselijk contact.
- Middelburg werkt niet samen met organisaties en bedrijven die bijdragen aan de bezetting van land en onderdrukking van volkeren, of aan vernietiging van natuur of klimaat.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

MIDDELBURG

NATUURLIJK